

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra HAANDBOG I VERDENSHISTORIEN. Nyaarstiden

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 572.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig07val-shoot-idm140245217749088/facsimile.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Det Sættende Aarhundrede

lertid den saakaldte »Augsburgske Bekiendelse« den Eneste, der i den almindelige Stats-Historie kan komme i Betragtning, ikke blot som den Eneste, der blev Grund-Lov i hele den Lutherske Christenhed, men ogsaa som den Eneste, hvori Forholdet mellem Kirke, Stat og Skole er opfattet efter Lutherske Grundsætninger. Dette berømte Brevskab er imidlertid ogsaa en »Børne-Lærdom i Kirke-Retten« ligesaa mageløs i sit Slags, som Luthers »lille Catechismus« i sit, og behøver kun at betragtes med Aand og anvendes med Eftertanke, for at give det Borgerlige Selskab den Ligevægt, det nuomstunder meer og mindre allevegne savner for at tjene til det fælles »almindelige Bedste.«

Det var Kurfyrst Johan af Sachsen, med sin Arving Johan Frederik, Markgreve Georg af Brandenburg, Hertugerne Ernst og Frands af Brunsvig-Lüneborg, Landgreve Philip af Hessen, Fyrst Wolfgang af Anhalt og Borgemeesterne af de frie Rigsstæder Nürnberg og Reutlingen, som paa den uforgiemmelige Augsburgske Rigsdag (1530) forlangte af Keiseren Frihed til at ordne Kirke-Sagerne paa deres Enemærker efter eget Tykke, og indgav i den Anledning en Forklaring saavel om den christelige Tro og Lærdom, hvortil de bekiendte sig, som om det Papisteri, de vragede, og denne Omstændighed, at Brevskabet, skiønt opsat af Melanchthon og rettet af Luther, dog er indgivet af de verdslige Øvrigheder selv, paa eget Ansvar og egen Fare, altsaa læmpet efter deres Sind og Tary, har aabenbar givet det en ganske egen Skikkelse og giver det en ganske egen historisk Vigtighed, som en frivillig Pagt om Kirke-Sager efter Lutherske Grundsætninger mellem Stat og Skole, en Pagt, der vel i Tydskland trængde til at bekræftes af Keiseren, men var andensteds, hvor man fulgte Luther, uden videre gyldig. Hvad nu »Troen og Lærdommen« angaaer, da maae vi blot bemærke, at Lutheranerne udtrykkelig vedkiendte sig den »Apostoliske Troes-Bekiendelse« som deres Troes-Regel, og Bibelen, som den eneste bindende Lære-Forskrift, og Stats-Historien kan saa meget mindre indlade sig paa Enkelthederne af deres Kirke- og Skole-Begreb, da haade den Frihed, de, trods Pavens og Keiserens Forbud, selv havde taget sig, og deres udtrykkelige Erklæring viser, at de ingen christelig Øvrighed erkjendte, uden Aanden, og ansaae den Verdslige Øvrighed for aldeles uberettiget til at øve Kirke- eller Skole-Tvang.